

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי י"ב אב תשפ"א | דף היומי בבלי: סוכה יד | דף הכולל: סוכה ג.
דף היומי בהלכה: מסעיף ב' עד סימן תרכ"ט סעיף ב'.
מוסר: זכור למרים - מתחילת פרק א' עד "סיבה שניה".
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק יא 'הקנאה גם היא' עד פרק יג 'אמנם על כל פנים'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

מי ביקש להמשיך את 'מנין חצרות' ברחוב עזרא 3 ברחובות? | האם מותר לצאת לדרך לפני שחריית כדי לחסוך פקקי תנועה? | "יש לי אליכם בקשה אחת: במקום לצעוק 'רב גנב!' תצעקו 'גנב רב!'" | 2194

על דא ועל הא

המנין הלך והתחזק והגיע לכדי 100-70 איש, שחולקו לקפסולות, המתנגדים הזמינו את העירייה ואת המשטרה, ואת כל מי שרק עלה בדעתם שיעמוד לימנם...

מי מחזיק את מי

יקרים! אל תפריעו לנו להתפלל כאן. הבה נקבל את הכרעת החוק". המנין הלך והתחזק והגיע לכדי 70-100 איש, שחולקו לקפסולות, המתנגדים הזמינו את העירייה ואת המשטרה, ואת כל מי שרק עלה בדעתם שיעמוד לימנם, אך ללא הועיל. התפילות התנהלו בהתאם לכללים וההוראות, ללא כחל ושרק. במקביל התפללו במנין להצלחת תושבי הבנין, וגם נערך בקביעות 'מי שברך' מיוחד לטובת כלל השכנים אשר התפילות מתקיימת בשטח שלהם. בהזדמנויות מיוחדות חולקו שוקולדים לשכנים, ונעשו עוד פעולות של ריצוי והסרת ההתנגדות. המנין אכלס לתוכו את כל מי שחפצה נפשו בתפילה רצינית מחד גיסא - ועם "געשמאק" מאידך. כך זה נמשך במשך כל שנת הקורונה, כאשר עם הזמן מתגבשים המתפללים ודנים ברעיון להקים מבנה קבע למנין המיוחד. וכי רק כשיש קורונה צריך להתפלל באופן כזה מיוחד?

לקראת חג הפסח תשפ"א נחתו שלושה שכנים לביקור-פתע אצל משפחת ויסנשטרן. בעל-הבית עשה עצמו כלא-מבין לכבוד

מסופר על בניין מגורים סטנדרטי ברחוב עזרא 3 בעיר רחובות, עיר שרובה חילונית. המבנה רחב ממדים, והשטחים הפתוחים שלו מתאימים באופן הכי אידיאלי ל...מנין חצרות. מיד עם התארגנות המנין, בימי הבראשית של הקורונה, הביעו שכנים מורת רוח ניכרת נוכח התופעה. הרה"ג רבי דוד ויסנשטרן שליט"א - שכן בבנין - עבר ביניהם והתחנן להרגיע: "כולנו סובלים ביחד מהקורונה, אבל אנחנו - בניגוד לכם - סובלים מעוד משהו: חוסר האפשרות להתפלל בבית כנסת. מנין-חצרות זו הדרך היחידה שלנו להתפלל במנין, ואני מצפה מכם להזדהות נוכח המצב. הרי בתפילות אנחנו מכוונים גם עליכם, שכנים יקרים, אני מתחנן, הושיטו כתף תחת האלונקה! הסירו את ההתנגדות!" רבים מהשכנים אכן השתכנעו, אך מיעוטם המשיך להתנגד בקול. משחלפו הימים והמנין המשיך, עורבו בענין גורמים משפטיים אך החוק עמד לימין המתפללים. אותו חוק שאסר להתפלל בבית כנסת, התיר להתפלל בחצר. ושוב פנה הרב ויסנשטרן למתנגדים, והפעם בשפה שלהם: "אנא אבירי-חוק

לא רצה להיפרד ממנו, גערה בו אשתו הרבנית ואמרה אל אישה הראי"נ: עד מתי נחזיקו בביתנו הלא קשה מזונותינו כקריעת ים סוף".

"ויען ויאמר: הוי רעייתי, מי יודע מי מחזיק את מי אנחנו אותו באכילה ושתייה - או הוא אותנו בתורתך!"

"את הדברים האלה שנה כאשר הביאו להגרא"ג כתב רבנות מ'איישישאק'. ורק כאשר נפתה העיר סלאבאדקא, ונכבדיה נתנו את עיניהם בחתנו להושיבו על הכיסא לא יכל עוד הצפינו, והוכרח לשמוע בקול אשתו ולתת לו לצאת מביתו. אבל אז קרה מקרה זר: כי ביום הנועד ליציאת חתנו הגאון מביתו, בא הרב הגאון הצדיק רבי אברהם יצחק זצ"ל נאוויאזר מבית המדרש עם הטלית ותפילין תחת זרועו, וכאשר דרכן דגלין על מפתן הבית נפל מלוא קומתו ומת..."

"ואשתו הרבנית, אשר גם היא הייתה צדקת, הספידה אותו ואמרה: 'הוי אנוכי הרגתיך, הלוא אמרת לי "מי יודע מי מחזיק את מי" - עתה גם אני רואה שהוא החזיק אותנו ובזכות תודתו חיינו!'"

השכנה שמעה לראשונה בחייה את הסיפור, והרב ויסנשטרן לא היה צריך להמחיש את האקטואליות שלו... מה שכן, הוא מיהר להרגיע: "נכון שאת צריכה לתקן את המעשה - אך פחד זה לא התיקון הנכון. לגבי מר ג. עליו השלום אנחנו לא יודעים חשבונות שמים, אך בהחלט ייתכן שכבר לפני שנה נגזרה עליו מיתה, אלא שאז באו מלאכי השרת וטענו: יש לו זכות! מתפללים בשטח שלו ומזכירים אותו ליד ספר-התורה מידי שבת!.. אבל ברגע שהסתיימה הזכות הזו - קרה מה שקרה" - - -

למעשה:

במוצאי-שבת מקבל הרב דיסנשטרן טלפון. על הקו האלמנה הטריה ג. ובפיה שתי בקשות:

האחת, שהרב ויסנשטרן ישתתף בהלוויה של בעלה המנוח, אשר הולכת להתקיים לפי כל מנהגי ישראל סבא [מדובר ב"אתאיסטים" מוחלטים].

והשניה: 'האם אפשר להמשיך ולקיים את מנין התפילות בבניין במשך כל שנת האבל?'

(מוסף שבת קודש נשא תשפ"א הרב פנחס זריב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף gmail.com@p0583271323)

מה הביקור, הזמין אותם פנימה בכבוד והגיש בפניהם כיבוד וחיוכים.

אך כל זה לא מוסס את ההתנגדות. "זהו. נמאס לנו. כבר פתחו את בתי הכנסת בכל הארץ, המשק חוזר לסדרו, ועל המנין להתבטל!" אלא שהמארח הסביר להם: בתי הכנסת נפתחו בתפוסה חלקית, ואנחנו חולקים כבוד למבוגרים ומאפשרים להם את הכבוד למלא את בתי הכנסת. (להזכירכם: הסיפור מתרחש ברחובות לא בבני-ברק). כפי הנראה בקרוב יפתחו בתי הכנסת לדווחה, ואז נוכל לחזור לשם בשמחה. בינתיים עוד טיפה סבלנות. אנחנו מתפללים במנין לא רק על עצמנו, אלא גם עליכם, אז בבקשה עוד טיפה סבלנות!"

חלפו עוד שבועיים, ובשב"ק פרשת שמיני' - כ"ח ניסן תשפ"א, הוכרז במנין שהחל משבת הבאה חוזרים כולם לבתי הכנסת, מנין החצרות מבוטל.

ואכן, בשבת שאחריה - פרשת תזריע מצורע' - לא התקיים המנין!

למרות זאת מופיעה אחת המתנגדות הראשיות לביקור בבית משפחת ויסנשטרן. - מה עכשיו? הלא כבר סגרנו את המנין! הציוד קופל והכל חזר לקדמותו!

"עצוב לנו". פותחת השכנה המבוגרת ואומרת. "אתה זוכר שאמרת לאשתו של ג. (מהמתנגדות הראשיות) שהמנין שומר עלינו? היום, בזמן שאתם נהגתם לומד את - איך אתה קורא לזה - 'מי שברך', בעלה של ג. מת! אני מפחדת. גם אני הייתי מהמתנגדות - מה עלי לעשות?"

הרב ויסנשטרן נכנס להלם רגעי, אך תיכף התעשת: "אני לא צדיק ולא מקובל. אינני בקי בדרכי ההשגחה העליונה - אבל סיפור אני יכול לספר לך!"

ואז סיפר לה את הסיפור הנודע הבא - שכאן יצוטט בלשון המספר, מרן הגאון רבי זלמן סורוצקין זצוק"ל: "ודכידנא ששמעתי מפי מו"ח הגאון האמיתי ר' אליעזר גארדאן זצ"ל, אב"ד ור"מ דטעלו, שבהיותו בימי נעוריו סמוך על שולחן חותנו הרב הגאון הצדיק רבי אברהם יצחק נאוויאזר זצ"ל, וכבר נולדו למו"ח בנים ובנות, ומצבו של הרב רא"י נאוויאזר היה בימים ההם דחוק. ולכן כאשר הביאו לחתנו הגרא"ג כתב רבנות מ'אלקעסט' פרוור קאוונע, והצדיק דא"י נאוויאזר לא רצה שיקבל את הרבנות כי

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחיול

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

בליל פורים המתינו בני הקהילה לרב, אך זה בושש מלבוא. התקשרו לחדרו במלון, ואין מענה. התקשרו לקבלה והשתוממו לשמוע: "מה? לא ידעתם שהוא ארז את כל חפציו ונסע?!"...

הרב שהפך לגנב או הגנב שהפך לרב?

הוגשה תלונה אצל השריף המקומי, שמיהר לעדכן את חברי העיתונאים, וליהודים כבר לא הייתה אורה ושמחה וששון ויקר. מה שברור, שאל התואר 'רב' הוצמד מעתה התואר 'גנב', וכל בני הקהילה מילאו פיהם חרון וקצף נגד 'הרבנים הגנבים' בהכללה... הרב זקס רק הגיע למקום, ומשבי הרוח הרעים היכו בפניו בעוצמה... הוא התחנן בפני הפרזידנט שייתן לו לנאום בפני כל חברי הקהילה. הלה הזהיר אותו שהוא עלול להיתקל בתגובות פוגעות, אך הוא הגיב ב'אף על פי כן'!

"ידועה לי השערורייה המבוזה שהתרחשה במקומכם" - פתח ואמר - "אך יש לי אליכם בקשה אחת: במקום לצעוק 'רב גנב!' צעקו נא מעתה 'גנב רב!' ואסביר את עצמי:

"כאשר נזקקתם לבחור רב, לא חקרתם ולא דרשתם היטב אודות עברו של ה'תכשיט', לא התאמצתם לברר את הסמיכות בהן התהדר, אמיתיות או שמא מזויפות, התרשמתם מהדרת פניו של היצור, מחלקלקות לשונו של הברנש, ונפלתם בפת. לקחתם גנב והכתרתם אותו לרב!

"כעת, נוכח העובדה שהפכתם גנב לרב, אתם מתיימרים להפוך את כל הרבנים לגנבים? הכיצד תוסיפו אשמה על אשמה, להוציא שם רע על כלל הרבנים? הלקח שעליכם ללמוד מהפרשה הוא שרבנים לא מחפשים באמצעות מדור 'דרושים' בעיתונות, כי אם בתוככי הישיבות הקדושות. פונים לאחת מהישיבות המפורסמות במדינה, מציגים מה נדרש עבור הקהילה, וראשי הישיבה כבר יכונו אתכם לאחד מטובי בוגריהם.

"הוא אשר אמר משה רבינו" - המשך הרב זקס, ודרש פסוק מפרשת דברים - "הבו לכם אנשים חכמים ונבונים וידועים לשבטיכם". לא מספיק אנשים 'חכמים', לא די ב'נבונים', צריך גם 'ידועים לשבטיכם' - שאותם חכמים, שאותם נבונים גם יהיו ידועים בחזקת כשרותם!...

(גיליון ליקוטים וסיפורים נפלאים)

בתקופה הראשונה להגעתו של הגאון רבי מנחם בן ציון זקס זצ"ל לארה"ב (חדב"נ הגרצ"פ פראנק זצ"ל, כיהן כרב בשיקגו), נקלע לעיר קטנה בדרום. התגוררו שם כשלוש מאות משפחות מאוחדות בקהילה אורתודוקסית אחת. כאשר הגיע לשם, מצא את העיר כמרקחה. כולם קוצפים וזועמים, שמים ללעג ולקלס את כל אשר בתואר 'רב' יכונה. על מה ולמה?

לאחר שהלך הרב המקומי לעולמו, פרסמה הקהילה הנידחת מודעת "דרוש רב אורתודוקסי, מוסמך להוראה, בעל כושר מנהיגות ודרשנות" וכו', בעיתון ניו יורקי רב תפוצה. ויהי היום ומניו יורק הגיע מועמד מתאים, צעיר ובעל הדרת פנים, פה מפיק מרגליות ומצויד בכתבי סמיכה ראויים. שמחו על המציאה הגדולה שהזדמנה לקהילה הקטנה, ופה אחד מיהרו לסגור עמו חוזה ארוך טווח.

משפחתו של הרב החדש המשיכה להתגורר בניו יורק, וסוכם שעד לסוף שנת הלימודים ימשיכו ילדיו ללמוד בניו יורק - אך עם בוא החופש הגדול, תתאחד המשפחה כולה והקהילה תזכה גם לרבנית. בינתיים התגורר הרב במלון מקומי, וסעד על שולחנו של שמש בית הכנסת. הוא מילא במסירות רבה את כל התפקידים הרבניים ולקהילה באה הרווחה.

בליל פורים המתינו להגעת הרב בבית הכנסת אך זה בושש מלבוא. התקשרו לחדרו במלון ואין מענה. התקשרו לקבלה והשתוממו לשמוע "מה? לא ידעתם שהוא ארז את כל חפציו ונסע?! הוא הרי הלך לבקר את המשפחה שלו!..."

נוכח ההתרחשות המוזרה, החל אחד להרהר מה יעלה בגורל הכסף שהלווה לרב. הוא לחש אודות כך לשכנו, שהגיב שגם ממנו לווה הרב כסף! חלפו דקות ספורות עד שהרחש-בחש הקיף את כל המתפללים, מסתבר שכמעט מכולם לווה הרב כסף בסוד, כדי לממן את הדירה שהוא עומד לקנות!...! - - והילד איננו!

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

תגובתו של הרב היתה מפתיעה: "אוי ווי", הפטיר באנחה, "אתה יודע כמה תפילות השקעתי כדי שתזכה בהגרלה? מה אתה חושב, שסתם אמרתי לך שתקנה כרטיס?"

וגם: שיחת הטלפון המפתיעה שלימדה את בנו של הגר"ש פינקוס זצ"ל שיעור מאלף במושג 'תפילה על אחרים'

ואתחנן אל ה' (דברים ג' כג)

בראש חודש אלול של אותה שנה שהה רבי שמשון בחו"ל. בו ביום יצרה הרבנית קשר עם הישיבה בה למד אותו בן, ואמרה לו כי ימתין ליד הטלפון הציבורי לשיחה טרנסאטלנטית שאבא מבקש לשוחח עמו עכשיו מעבר לים.

"שלום, מה שלומך? איך לומדים? רציתי לומר לך שהיום זה היום האחרון שאני מתפלל עליך באופן מיוחד כמו שהבטחתי לך אז בפורים. עד כאן התחייבתי ותו לא. מעתה תתפלל אתה על עצמך". ובאיחולי "ברכה והצלחה" סיים את השיחה.

הנער הניח את השפופרת נרגש ונסער לחלוטין. באחת חדרה למוחו ההכרה באיזו רצינות נטל אבא על עצמו את התפילה, ומני אז כמו נחקה בעצמותיו לנצח משמעות הסוגיא של תפילה והאחריות הכבדה שהיא נושאת בחובה.

ועם נשיאה שכזו בעול תפילה, מתוך אחריות וכובד ראש למשמעותה, ניתן להבין את המעשה המופלא הבא:

אברך צעיר ממקורביו גולל בפניו פעם את מצבו של אחד מבני משפחתו הקרובים ביותר שנקלע לחובות, שכתוצאה מכך שקע אף הוא במערבולת בעקבותיו, והפציר בו מאד: "שהרב יתפלל עלי שהמספר שאקנה בכרטיס הגרלה יזכה בסכום גדול".

רבי שמשון כשלעצמו החזיק בדעה נחרצת נגד רכישת כרטיסי הגרלה, והבהיר לו בתגובה כי הסיכוי לזכייה הוא אפסי וכי רכישת כרטיס כזה היא מעשה בלתי הגיוני השווה כמעט בערכו להשלכת כסף לפח. אלא שהלה לא הרפה, והצורך הנואש בממון העשוי לחלצו מן המצוקה הניע אותו לשוב ולהפציר.

רבי שמשון, שכאמור לא צידד בלשון המעטה בפעולה זו, חך שוב בדעתו והכריע כי למען הזולת יש לו לצאת מגדרו. "נו, טוב", השיב לאיש, "לך תקנה את הכרטיס".

כעבור כמה ימים סיפר לו הלה לפי תומו כי לבסוף לא קנה אותו. תגובתו של הרב היתה מפתיעה: "אוי ווי", הפטיר באנחה. "היודע אתה כמה תפילות השקעתי כדי שתגריל בהגרלה? מה אתה חושב, שסתם אמרתי לך שתקנה? חבל שלא קנית!"

(הרב מ' ברמן מוסף שבת קודש ואתחנן תשע"ה)

בטרקלינו של רבי שמשון פינקוס זצ"ל, המושג של 'תפילה על אחרים' נלקח במלוא הרצינות וההתייחסות. בניגוד לרבים אחרים אשר משתתפים אמנם בצרתו של האחר ומפטירים לעומתו בהינף יד "אתפלל עליך", כאילו דבר של מה בכך הוא הנעשה כלאחר יד, הרי שהוא לעומת זאת לא היה מסוגל לומר "אתפלל עליך" מבלי שיהיה לכך כיסוי מלא.

מעשה היה בפורים של אחת השנים, אחד מילדיו שתה והתבסס כהוגן, ומתוך יינו החליט להוסיף ולשתות במידה גדושה במטרה מוצהרת שיהיה לו העוז להפציר באבא ולהוציא מפיו הבטחה שיתפלל להצלחתו.

בשלב מסוים פנה לרבי שמשון והחל דוחק בו בתחנונים: "אבא, השנה אתה מתפלל עלי!" אולם לא בנקל עלה לו הדבר. "מה אתה חושב לעצמך, שזה לא קשה ליי?" השיב, "וכי תפילה זה דיבורים בעלמא? אין לי כוחות לכך".

הבן לא הרפה, וכשדמעתו על לחיו חזר וביקש, הפציר והתחנן על נפשו. "אבא, השנה אתה מתפלל עלי!"

עם רדת היום לקראת שקיעה לא יכלה הרבנית לשאת בצערו והתערבה: "תראה איך הוא מתחנן, אי אפשר לסרב לו", ביקשה. לנוכח הפצרותיה נוצר סדק בחומת ההתנגדות. רבי שמשון התרכך, אלא שעדיין לא יכול היה להסכים לבקשה לגמרי. "אבל שיתן תאריך, לא שנה שלימה".

"חצי שנה, עד אלול", קרא הילד כדי לזרז את ה'מקח'. לכך ניאות רבי שמשון ונתן את הבטחתו. מישוהו פצח בשירה 'ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר', שיכורים אחרים נדחקו פנימה מתנודדים הילך והילך, ואינם יודעים דבר על הדרמה שהתחוללה במקום זה עתה, והשמחה המשיכה להתנהל במסלולה הרגיל כמדי פורים.

יום או יומיים לאחר מכן נשכח הענין אף מליבו של הילד שכה הפציר וביקש. ההבטחה היתה כבר מונחת בכיסו והחיים שבו למסלולם.

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? [שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)

כל מה שרציתם לדעת על מבחני 'דרשו'

לרגל תחילת מבצע 'כפליים לסוכה' מבית 'דרשו', אנו מפרסמים שאלות ותשובות במיוחד עבור הנבחנים החדשים, המצטרפים לראשונה למסלולי המבחנים

היכן נערכים המבחנים? לאיפה אני צריך להגיע כדי לעשות אותם?

ל'דרשו' כ-100 מוקדי בחינה הפזורים בכל רחבי הארץ. כמו מועדי המבחנים, גם רשימת מוקדי המבחן מגיעה בצורה מסודרת לביתו של כל נבחן שנרשם ב'דרשו', כשהיא מופיעה בפירוט מלא במכתב שמקבל הנבחן עם הצטרפותו. וכמו כן ניתן לפנות למשרדי 'דרשו' ולקבל את המידע המלא, כנ"ל.

אני יכול לעשות את המבחן בכל מוקדי הבחינה הפתוחים ביום שישי, או שאני חייב להיצמד למוקד מבחן קבוע?

אפשר להיבחן בכל אחד ממוקדי הבחינה של 'דרשו' בארץ ובעולם. אין שום הגבלה בעניין זה, וגם אין צורך להירשם או להודיע מראש על שינוי מוקד המבחן.

כמה שאלות יש בכל מבחן?

כל מבחן כולל 30 שאלות. אבל יש גם מסלול ב', כך שבעצם חלק מהשאלות מפוצלות לשתי שאלות נפרדות, האחת כמסלול א', והשניה כמסלול ב'.

במבחני 'הדף היומי' מסלול א' הוא ללומדים גמרא ורש"י, ומסלול ב' ללומדים המבקשים להיבחן גם על פירוש התוס'. במבחני 'הדף היומי בהלכה' מסלול א' הוא לנבחנים על משנה ברורה ושער הציון, ומסלול ב' הוא לנבחנים גם על 'ביאור הלכה'. ברמת העיקרון, המבחן בדף היומי בבלי הוא על 30 דף, ויש 30 שאלות, כך שעל כל דף יש שאלה אחת, אם כי קורה לפעמים שיכולות להיות שתי שאלות על דף אחד, וממילא יהיה דף שלא תופיע עליו שום שאלה במבחן.

במבחני 'הדף היומי בהלכה', יש 30 שאלות, מהן 25 על המשנה ברורה ועל ה'ביאורים' ומוספים, וחמש שאלות נוספות על חלק הלימוד של המוסר, מתוך ספרי מרנא ה'חפץ חיים', בהתאם לתוכנית הלימוד, כפי שיעדכנו אתכם במכתב שתקבלו מ'דרשו' או במענה הטלפוני במשרד.

אני חייב להודיע מראש באיזה מסלול אני מתכוון להיבחן? לא. כל אחד יכול לעשות איזה מסלול שיחפוץ, ויש אפשרות לעשות חודש אחד מסלול א', וחודש אחר כך מסלול ב' וחוזר

מה ההבדל בין מבחני 'הדף היומי' ו'הדף היומי בהלכה'? מדובר בשתי תוכניות לימוד שונות לחלוטין, ובהתאם לכך גם המבחנים שונים.

בדף היומי (קנין תורה) נבחנים על 30 הדפים שנלמדו בחודש החולף, במסגרת 'הדף היומי', יחד עם כלל ישראל. ב'דף היומי בהלכה', נבחנים על 11 דפים משנה ברורה, ועליהם 11 דפים של ביאורים ומוספים במהדורת 'דרשו', המהווים יחד 22 דפים שנלמדו בימים א-ה בחודש האחרון. מבחני 'הדף היומי' נעשים, כשהנבחן מפרט את תשובותיו בכתב, ומבחני 'הדף היומי בהלכה' נעשים במבחן בשיטה אמריקאית.

אחת לכמה זמן נערך המבחן, וכיצד אוכל לדעת מתי?

המבחנים נערכים תמיד בימי שישי, בדרך כלל פעם בחודש, עם פער של ארבעה שבועות בין מבחן למבחן, ואחת למספר חודשים, יש פער של חמישה שבועות בין מבחן אחד למשנהו. המבחן הקרוב ייערך בשבוע הבא, יום שישי כ"א אב, ערש"ק פרשת 'עקב'.

במבחני 'הדף היומי בהלכה' יש באופן מיוחד אפשרות להיבחן גם בימי חמישי, בכוללים המשתתפים בתוכנית 'דרשו' בכולל'. אבל בימי 'בין הזמנים' לא מתקיימים מבחנים בכוללים, והאופציה היחידה להיבחן היא במוקדי הבחינה הרגילים של יום שישי.

בעיקרון, כל מי שנרשם ל'דרשו' ומודיע שהוא רוצה להיבחן, מקבל לביתו פרוספקט ומכתב עם כל האינפורמציה הנדרשת, ובנוסף הוא מקבל גם 'לוח מבחנים', שבו פירוט של כל מועדי הבחינות בשנה הקרובה, עם פירוט על אלו דפים או סימנים בדיוק ייערך המבחן בכל חודש וחודש.

מי שאין לו את הלוח, יכול תמיד לפנות ל'דרשו' בטלפון 02-560-9000, להקיש על שלוחה מס' 2, ולהתעדכן באמצעות המענה האוטומטי, אפשר גם לפנות למייל dirshu@acheinu.co.il, ולקבל תשובה לכל שאלה.

האם יש אפשרות לעשות את המבחן גם במועד אחר? לא. המבחנים נערכים אך ורק במועד הקבוע ובמוקדי המבחן הקבועים.

לכל מי שהשתתפו במבחן הקודם, ובהם בין היתר מופיע גם גובה הציון של הנבחן, וגובה המלגה המגיעה לו בהתאם לציון. אם לא הספקתי להירשם במשרדי 'דרשו' ואיני רשום בכלל כנבחן בארגון, האם אני יכול להגיע ולעשות מבחן בלי הודעה מראש?

אפשר להירשם מראש, ואפשר להגיע למוקד המבחן בלי הודעה מראש, ולהירשם במקום באמצעות מילוי הפרטים בטופס המצורף למבחן עצמו.

גם ילדים יכולים לעשות מבחן?

בהחלט. מבחני 'דרשו' פתוחים לכולם, וכל אחד יכול להיבחן ולקבל ציון. עם זאת, עד גיל 13 וחצי אי אפשר לקבל מלגה וגם לא להיכנס להגרלה. מגיל 13 וחצי ועד גיל 16 אפשר להשתתף רק במסלול הגרלות, כמובן בכפוף לציון 80 ומעלה, ומעל גיל 16 יכול הנבחן להיכנס למסלול המלגות אם עמד ברצף של ששה מתוך שבעת המבחנים האחרונים, ולקבל חצי מלגה. גם אדם נשוי שאינו לומד בכלל זכאי לחצי מלגה בכפוף לתנאי הנ"ל, ואילו אברכי כולל שנכללים ב'מסלול המלגות' זכאים למלגה מלאה בהתאם לגובה הציון שלהם.

דוגמאות לשאלות במבחנים במחזור הקודם:

שאלה לדוגמה מהמבחן על מסכת סוכה במחזור הקודם:

באיזה שיעור של סוכה נחלקו במתני' אי פסולה למעלה מכ' אמה? (3 שיטות)
תשובה: לחד מ"ד מחזקת ראשו ורובו ושולחנו [ז' טפחים], לחד מ"ד ארבע אמות על ארבע אמות, ולחד מ"ד אף יותר מבד' אמות (לטעמא דרבה ורבא).

לשאלה לדוגמה בדף היומי בהלכה סימן תרכ"ה, במחזור הקודם:

האם מותר לישון תחת המטה בתוך הסוכה?

האופציות השונות שניתנו במבחן האמריקאי:

מותר כיון שהמטה לא קבועה לקרקע הוי אוהל ארעי.

אם יש עשרה טפחים מהרצפה עד תחתית המטה, הווי כמו אוהל לעצמו ומפסיק הסוכה, אסור.

אם מגופו של האדם עד תחתית המטה הוא פחות מעשרה טפחים, כשר.

אם מעל המטה יש עשרה טפחים עד הסכך מותר לישון שם.

התשובה הנכונה היא תשובה ב' כמובן.

חלילה. אפשר גם להגיע למוקד הבחינה, לראות את השאלות ובמקרה והנבחן רואה שהוא אינו יודע לענות על השאלות בתוס' או הביאור הלכה, הוא יכול בהחלט להחליט שהפעם הוא עושה את מסלול א'.

כמה זמן נמשך המבחן עצמו?

זמן כתיבת התשובות במבחן, משתנה כמובן בין אדם אחד למשנהו, כי מדובר ב-30 שאלות, ויש מי שמשיב באריכות, יש מי שמשיב בקצרה, יש מי שאין לו כל קושי להתנסח בכתב ויש מי שהדבר דורש ממנו יותר מאמץ.

על כל פנים, הזמן הממוצע נע בין חצי שעה עד שעה, יש שמקצרים ויש שמאריכים יותר משעה.

מבחני 'הדף היומי בהלכה' נעשים בשיטה אמריקאית, ובהתאם לכך חלק מהבחנים משיבים עליהם בזמן קצר ואחרים לוקחים את הזמן ומשיבים בנחת וביישוב הדעת.

מה משך הזמן שבו פתוח מוקד הבחינות ובאילו שעות?

מרבית הסניפים פתוחים בדרך כלל במשך שעתיים וחצי, אבל יש סניפים שפתוחים שעתיים ויש כאלו שפתוחים שלוש שעות. כדאי לבדוק קודם עם האחראי במקום או עם משרדי 'דרשו'.

איך נקבע הציון?

במקביל להכנת השאלות למבחן, מכינים כותבי השאלות גם לוח ציונים, וקובעים כמה אחוז שווה כל תשובה. יש שאלות עם פרטים רבים ויש שאלות פשוטות יותר, כמובן ששאלה מורכבת שווה יותר אחוזים בציון, מתשובה פשוטה שיש בה רק פרט אחד.

תוך כמה זמן מקבלים תשובה אודות גובה הציון?

'דרשו' עושה מאמץ לסיים את בדיקת המבחנים מוקדם ככל האפשר, אבל מדובר בעשרות אלפי מבחנים ולכן זה לוקח זמן. בדרך כלל, החל משבוע וחצי לאחר המבחן מתחילים להגיע דוחות הציונים, והציונים מתעדכנים במשרד. כל נבחן יכול להתקשר למשרדי 'דרשו' ב-02-560-9000, להקיש על שלוחה 1, ולאחר מכן להזין את הקוד האישי ואת מספר הזהות של הנבחן, כדי לשמוע את הציון האחרון. כמו כן אפשר להתעדכן דרך המכשירים המותקנים ברבים מבתי הכנסת, כדי לראות את עשרת הציונים האחרונים, ובעלי כתובת מייל שמעדכנים את כתובתם האלקטרונית ב'דרשו', מקבלים את הציון למייל שלהם, באותו היום שהציון מתעדכן במערכת של 'דרשו'. באופן כללי, כשבוע לפני המבחן הבא, שולח 'דרשו' מכתבים

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

האם מותר לצאת לדרך לפני שחרית כדי לחסוך פקקי תנועה? עד לאיזה מרחק צריך ללכת או לנסוע כדי להתפלל במנין? מי שנוסע באוטובוס ואינו יכול לרדת ולהתפלל - כיצד ינהג?

הלכות נחוצות לנופשים ומטיילים - משיעוריו של הגאון רבי דוד שרייבר שליט"א מח"ס דיני מגדים וקנין יורה דעה ומו"ץ בבי"ד דהגרמ"ש קליין שליט"א | פרק ב' - ענייני תפילה

עדיף שיתפלל ביחידות.

* נקלע למקום שיש בו מנחה רק אחרי השקיעה, עדיף שיתפלל ביחידות לפני השקיעה מאשר בציבור אחרי השקיעה [אמנם תוך 13 דק' מהשקיעה יש חולקים וסוברים שיתפלל בציבור. וכן דין זה לא נאמר למי שתמיד מתפלל אחרי השקיעה].
* הרגיל תמיד להתפלל עם כובע וחליפה ונמצא בדרך בלעדיהם ונזדמן לו מנין, לא יתפלל בלעדיהם אלא אם כן לא יהיה לו אח"כ מנין [כ"כ הליכות שלמה פ"ב ט"ז, אמנם בדעת נוטה (תפילה נ"ט) מצדד שרק אם יעבור זמן תפילה, אבל בשביל מנין לא, ולכן ודאי שאם יכול יקח עמו. ויש לדון באופן שכאשר יגיע למקומו כבר יהיה עיף מאוד, ולא יוכל לכיין, וכן האם עדיף בכה"ג להתפלל קודם ביחידות].

* כשנוסעים לשובים, וכן כשעוצרים להתפלל בתחנת עצירה, יש לדעת את הכיוון הנכון לאיזה צד להתפלל שהוא לכיוון ירושלים ומקום המקדש. יש הלוקחים עמם מצפן קטן, אבל צריך מראש לדעת איזה צד באותו מקום הוא כיוון מקום המקדש כדי לדעת מה לחפש במצפן (ניתן לברר את הכיוון במספר 035706906).

* כשמתפללים במקום שאין ס"ת, ואפילו בחצר בית הכנסת (אם לא רואה את ארון הקודש) אומרים תחנון ללא נפילת אפים. אמנם בשעה שהציבור מתפללים גם המתפלל בביתו עושה נפילת אפים ובלבד שאין דבר טינוף המפסיק בינו לבין בית הכנסת.
* במקום שאין ס"ת אבל ישנם ספרי קודש, הרבה נוהגים שעושים נפילת אפים.

* נוסע, ובאמצע הדרך רואה שעד שיגיע ליעדו יעבור זמנה של אותה תפלה, אם נוסע ברכב פרטי ויכול לעצור, צריך לעצור לרדת ולהתפלל. אבל אם העצירה והירידה מהרכב תגרום לו הפרעה בכונה בתפלה, או שהירידה היא למקום סכנה, יתפלל ברכב. אם נוסע ברכב ציבורי אינו צריך לרדת אלא מתפלל ברכב, ואם יכול לעמוד יעמוד, וגם אם יכול לעמוד רק ע"י שישען יעמוד, ולפחות בברכה ראשונה ובמקומות שצריך לכרוע. אבל אם אינו יכול לכוון בעמידה, יתפלל בישיבה.

* נמצא בדרך, טיול, מסלול וכדו', סמוך לסוף זמן תפילה, או סמוך לשקיעה ונצרך לנקביו, ואין לפניו אפשרות, תלוי אם עד שימצא אפשרות יעבור זמן תפילה או השקיעה, אם משער שיכול

[מקורות והערות מופיעים בחוברת המלאה, להשיג במייל

gr614196@gmail.com או בפל' 052-7614196]

* מדינא, משהגיע זמן תפילה אסור להתעסק בצרכיו, וכן אסור לצאת לדרך. האיסור לצאת לדרך הוא גם לפני מנחה ומעריב. אם רוצה לנסוע לפני שחרית כדי לחסוך פקקים או כדי להתחיל את הטיול מוקדם יותר, אם מתכנן להתפלל במקום מסוים שאפשר להחשיבו שיש לו ענין להתפלל שם, כמו נסיעה למירון וכדו', נחשב שנוסע לתפילה ומותר. [אם לא יצא לפני עלות השחר, בשעה"ד אפשר להקל לצאת אחרי אמירת ברכות השחר].

* כאמור לעיל, גם בתפילות מנחה ומעריב יש איסור לצאת לדרך לפני התפילה, אלא שבהן יש קולא נוספת, שיש אומרים שהאיסור הוא רק בכה"ג שבדעתו כעת להתפלל ויש לפניו עשיית מלאכה ותפילה, שבוזה חייב להקדים תפילה לעשיית מלאכה כיון דכבוד שמים קודם. אבל אם אין בדעתו כעת להתפלל, ובפרט כשרוצה להדר להתפלל בזמן מנחה קטנה, או בציבור, או יותר בישוב הדעת וכדומה, מותר.

* מעיקר הדין אסור להתפלל במקום שאינו מגודר, ולכן צריך להתפלל לפני יציאה לים.

* אסור להתפלל באולמות ומקומות הקבועים ומשמשים במשך השנה לפריצות והשמעת דברי כפירה, ואף אם מחמת כן יצטרך להתפלל ביחידות. אמנם אם אין לו מקום אחר לשמוע קריאת התורה יתכן שיש להקל לשמוע.

* כשאין מניין במקום שמטייל או נופש בו, אם יוצא לדרך ועד שיעור ד' מיל לכיוון שהולך יהיה מניין, חייב ללכת לשם להתפלל בציבור. ואם יושב בביתו צריך ללכת לפניו עד שיעור מיל, ולאחריו בכל אופן צריך לילך רק שיעור מיל עבור מניין. כשיש לו רכב מבואר שצריך לנסוע למקום שיש שם מנין אם הוא תוך שיעור זמן הליכה רגלית שהוא זמן נסיעה של כ-18 דקות, אך אין צריך להפסיד עבור זה ממון.

* לכתחילה אין לצאת לנפוש במקום שאין בו מניין אלא אם כן הוא צורך רפואה וכדו'

* אם יש מניין למעריב רק לפני זמן מעריב (לפני צאת הכוכבים), שיטת המחבר שיתפלל עמהם ויקרא קריאת שמע אח"כ, וכן סתם המשנ"ב, ובלבד שהתפלל באותו יום מנחה לפני פלג המנחה. אולם בביה"ל הביא שדעת הגר"א שבכל מקרה

ובכל דבר המנקה.
 * אם יודע שלא עשה צרכיו ושלא טינף ידיו, למנחה ומעריב
 אם אין לו מים מזומנים במקומו אין צריך לחזור אחריהם.
 * מצוי שנמצאים בכותל או במירון וכדו', וכשמסיימים
 להתפלל וענו כבר קדיש וקדושה וברכו כדן, נשארים לומר
 תהילים או ללמוד, לכו"ע אינו צריך להטות אזנו לשמוע ברכות,
 קדיש, קדושה וכדו'. ואם שומע ברכה או קדיש או קדושה, אם
 זה באופן שאינו צריך להפסיק באמצע הענין או שלא מפריע
 ללימודו צריך לענות. ובאופן שצריך להפסיק באמצע הענין, או
 מפריע מלימודו, יש אומרים שאינו חייב לענות. ויש מחלקים
 שבקדושה כשהוא נמצא באותו חדר עם הציבור חייב, ולענות
 אמון לא. וכשלא נמצא באותו חדר עם הציבור לכולי עלמא יותר
 קל.

להעמיד את עצמו בשיעור הליכה של שעה וחומש, יתפלל. אבל
 אם לא יפסיד זמן תפלה, אלא רק יפסיד את המנין, ימתין עד
 שיעשה צרכיו ויתפלל ביחידות. אך אם אינו יכול להעמיד את
 עצמו שיעור זמן זה, לא יתפלל, ואפילו אם יפסיד זמן תפילה.
 * עשה צרכיו ואין לו מים לרחוץ ידיו, אם ע"י שיחפש או
 ימתין עד ששיגיע למקום מים יעבור זמן תפלה, או שיפסיד תפילה
 בציבור, ינקה בכל דבר אחר. אבל אם לא יפסיד זמן תפלה, וגם
 יהיה לו מנין, אם המים אינם בכיוון שאליו הוא הולך, צריך ללכת
 עד מרחק מיל [והוא זמן הליכה של כשמונה עשרה דקות], ואם
 המים נמצאים בדרך הילוכו צריך לחזור עליהם עד מרחק של
 ארבעה מילין [72 דקות].
 * אם הוא מסופק אם ימצא מים, או שהם מרוחקים מהשיעור
 הנ"ל, אינו צריך לחזור אחריהם אלא יקנח ידיו בצרור או בעפר

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק

הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח

בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

קול העם

אנחנו מגיעים למרפאה. "כן אדוני, במה אפשר לעזור?" ואני, בבטחון שאבא כבר עזר, עוזר וימשיך לעזור, משיב: באנו לטיפול של השלמת השן! תקתוק קל במחשב... "הו, יש לכם מזל גדול!..."

אוכלי המן תשפ"א

וכדו', כשאת השלמת השן השארנו לסוף... המזכירה והרופא התרו בי: "אם אתה לא מגיע עם כסף מזומן - אתה לא נכנס לטיפול!"

יש לציין שהתכנון להשלמת השן היה למעלה מחצי שנה. והנה מגיע היום, ועלי בארנק (לא במתכוין) יש רק 250 ש"ח. למינוס אני לא נכנס - אמרתי לעצמי, אבל מה עושים? הרמתי עינים לשמים ואמרתי: "אבא, אני נוסע למרפאה ואתה תדאג להשלים לבן את השן..."

אנחנו מגיעים. "צהריים טובים אדוני, מה אפשר לעזור?"

שח לי אברך חשוב: גדלתי באווירה שלומדי התורה הם ממשיכים את דרך אבותינו, אוכלי המן. יום אתה תקבל מה שאתה צריך. ואת האמת, אני מרגיש זאת כבר 16 שנה, אבל השבוע - זה כבר שבר שיאים! מה יש?

הבן שלי בן ה-7 לפני שנה וחצי שבר חצי שן במהלך משחק. כמובן שלא שייך להישאר עם פה שבו אתה מחייך ומיד בולטת לעין שן חצויה... השלמת שן בקופת החולים עולה משהו כמו 650 ש"ח, ואח"כ כנראה שהביטוח ישתתף במשהו.

בינתיים התחלנו תהליך של טיפולי שיניים אחרים, סתימות

ואני, בבטחון שאבא כבר עזר, הוא עוזר והוא יעזור, משיב:
באנו להשלמת השן!
תקתוק קל במחשב, והתגובה: "אתם... יש לך מזל גדול! אתה
הראשון בארץ שזוכה ליהנות מההטבה הזאת!"
הטבה? על מה את מדברת??
"כן, אתמול היו פה הורים ששילמו 650 ש"ח על הטיפול, אבל
מהיום בבוקר הודיעו במשרדים על הנחה!"
חשבתי לעצמי כמה כבר הנחה יעשו, כמה יורידו מ-650 -

450? 400? נו... טוב, אמרתי, אז כמה צריך לשלם?
ואז היא מודיעה: "26 ש"ח"...
כמה??
היא חוזרת על הסכום, ואני ממלמל: ישתבח שמו, השגחה
פרטית...
"כן, אתם קוראים לזה ככה", היא מפטירה.
אוכלי המן תשפ"א...

(נר אהרן חוקת תשפ"א, הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה.
לתגובות ולחומר נוסף [p0583271323@gmail.com](mailto:gmail.com@p0583271323))

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

מדוע סיפור החפץ חיים לבחור ישיבה על מטבע שנפל מידי של רוסי עשיר?

סוכה דף יז

למה נמשלה תפלתן של צדיקים כעתר

והנה כשעמד האב ליד מיטת בנו הביט בו הילד בעיניים טרוטות
וחולות ושאל בקול ענות חלושה: "מי אתה?". הביט האב לעבר
בנו ברחמים, וכשדמעות ניגרות מעיניו השיב לו: "ילדי שלי, אני
אבא שלך...!".

בליבה של שיחת מוסר תיאר ברגש הגאון הצדיק רבי אליהו
לופיאן זצ"ל סיפור זה ואמר: "כשם שהגוף זקוק למזון גשמי
כך זקוקה הנפש למזון רוחני. וכשם שרעב ומחסור במזון גשמי
עלולים לגרום לילד שלא יזהה את אביו מולידו, כך רעב ומחסור
במזון רוחני עלולים לגרום חלילה לאדם שלא יכיר את אביו
שבשמים.

"המזון הרוחני", זעק המשגיח, "המזין את הנפש ומקרב את
האדם לאביו שבשמים, הלוא היא התפילה! שלוש פעמים ביום
ניצב אדם לפני קונו, מתחנן ומבקש על צרכיו, מזין את נפשו
ומתקרב אליו יתברך".

מעשה בבחור ישיבה ששב בסוף הזמן מיישיבתו שבליטא אל
ביתו. בדרך עז היה חפצו לעבור דרך 'ראדין' ולהתברך ממרנא
ה'חפץ חיים' ז"ע. בהיותו ברכבת פגש באדם הדור פנים ששאלו
להיכן פניו מועדות. "לראדין", ענה הבחור. "גם אני נוסע לראדין",
אמר לו האיש, ופתח בשיחה אשר במהלכה הובהר לבחור כי בן
שיחו הינו הגאון רבי צבי לוינסון זצ"ל, חתנו של ה'חפץ חיים'.
שמח הבחור ע"כ מאוד וביקש ממנו שיכניס אותו אל ה'חפץ
חיים'.

כאשר הגיעה הרכבת ל'ראדין' כבר היתה השעה מאוחרת,

רש"י מפרש את דברי הגמרא 'למה נמשלה תפלתן של
צדיקים כעתר' כלפי הפסוק האמור ביצחק שהתפלל לנוכח
אשתו כי עקרה היא 'ויעתר לו' (בראשית כה כא). וכן על הפסוק
בחומש 'ויעתר לו' מפרש רש"י הרבה והפציר בתפילה.

מידת הקדוש ברוך אינה כמידת בשר ודם. מידת בשר ודם,
כאשר יבקש ממנו חברו דבר והוא אינו חפץ להיענות לבקשה,
ככל שירבה לבקש, להפציר ולהתחנן, הרי הוא מטריחו ומכביד
עליו. ואילו מידת הקדוש ברוך הוא אינה כן, אדרבה, זהו רצונו
שנרבה ונפציר בתחינות ובקשות, כיצחק אבינו שהקב"ה נעתר
לתפילתו אחר שהרבה והפציר בתפילה.

ומבאר הגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל שהקב"ה רצונו לתת
ולהעניק לברואיו את כל הטוב שבעולם, ואין גבול לחסדיו יתברך,
ומה שהוא מחסר מהאדם ואינו נותן לו מיד, אין זה משום שאין
רצונו ית' לתת לו כמו אצל האדם שלטירדה יחשב כאשר יבקש
שוב ושוב, אלא חפץ הוא בבקשה עצמה כדי שהיא תישמע על ידו
ועל ידי זה יתקרב האדם אל קונו.

ילד קטן חלה אנושות בעקבות הרעב ומצבו הלך והתדרדר.
חבריו באו לבקרו בביתו, וכאשר נכנסו והתקרבו אל מיטתו
שאל הילד את אביו: "מי הם?", "אלו חבריך מהכיתה!", ענה לו
האב בצער. הוא ידע שמחלתו של בנו השפיעה על מוחו והוא
מתקשה לזהות את חבריו. לאחר כמה ימים, כאשר אחיו עמד ליד
מיטתו, שוב שאל הילד את אביו: "אבא, מי זה?". רכן האב לעבר
מיטתו ולחש באוזנו: "זה אחיך! בני היקר!". עבר שבוע אחד,

מקומה, אם ייפול לאדם אף פרוטה של נחושת תיכף ימהר לחזר אחריה ולהשיבה אליו. כי במצב כזה, אף סכום פעוט לממון רב ייחשב".

התפלא הבחור מאוד, מה כוונת ה'חפץ חיים' בדבריו? מדוע יספר לו עתה סיפורי מעשיות? והנה, ה'חפץ חיים' המשיך את דבריו: "כשהיו ישראל על אדמתם ובית המקדש על מכוננו, כהנים בעבודתם, לוויים בדוכנם וישראל במעמדם - כביכול היתה עשירות בעולם העליון - לא היתה נחשבת כל כך תפילת מעריב של בחור פלוני. אולם עתה בימינו, כשהחושך יכסה ארץ ונתמעטו שומרי התורה והמצוות, וכביכול יש עניות ומחסור בעולם העליון, הרי אפילו תפילה אחת של בחור יש לה חשיבות גדולה ולא מוותרים עליה בקלות בשמים..."

מיד נזכר הבחור בתפילת ערבית ששכח אמש, והבין את שאמר ה'חפץ חיים' ברוח קדשו...

(דרשו - הרה"ג ר' ישראל ליוש שליט"א)

ומשלא היה לבחור מקום ללון הזמינו ר' צבי לביתו. לאחר שהכין לו ארוחה חמה ומזינה הציע לו ר' צבי מיטה ופרש עליה כר וכסת. עייף ומותש מטלטולי הדרך, כאשר בחוץ שרר קור מקפיא עצמות, נכנס הבחור למיטה והתחמם תחת השמיכה החמה. לפתע נזכר כי עדיין לא התפלל תפילת ערבית, אך הוא נחרד מהמחשבה כי עליו לצאת מהשמיכה אל הקור המצמית, ובלבו אמר כי יעשה זאת בעוד כמה רגעים, לאחר שעצמותיו יתחממו קמעה.

עייפותו גברה והוא שקע בשינה עמוקה שנמשכה עד הבוקר כשהקיצו ר' צבי לתפילת שחרית, ותפילת ערבית של אמש פרוחה כליל מזיכרונו.

לאחר תפילת שחרית ואכילת פת שחרית לקחו ר' צבי אל מרן ה'חפץ חיים' זי"ע. בטרם הספיק הבחור לפתוח את פיו אמר לו ה'חפץ חיים': "בעבר, כאשר הייתה עשירות גדולה ברוסיה, לו היה נופל לאדם מטבע של כסף מכיסו לא היה טורח להתכופף ולהרימה. אך בימים אלו, שהעשירות פחתה והעניות תפסה את

השו"ת היומי

אורחים המשתתפים בסעודת נישואין ורוצים להיחלק מהציבור ולברך לבד בעשרה - האם נתחייבו לברך שבע ברכות על כוס?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

תשובה: אם מברכים ברכת המזון בנפרד יש להם חובה לומר גם שבע ברכות על כוס, שחובת שבע ברכות לדעת הרבה פוסקים היא על כל הסועדים בסעודת נישואין, וכמבואר באה"ע סי' ס"א סעיף י"א שאם בני החופה נתחלקו לכמה חברות כולם מברכים ברכת חתנים.

שאלה: אורחים המשתתפים בסעודת נישואין ואינם יכולים להתעכב עד שיברכו ברכת המזון ורוצים להיחלק מהציבור ולברך לבד ברכת המזון בעשרה - האם נתחייבו לברך שבע ברכות על כוס או שיברכו לעצמם, וכאשר המחותנים יברכו ברכת המזון עם כל הציבור אז יברכו שבע ברכות?

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

שבת מוגזם שעלול להביא לנזק - גם הוא כלשון הרע ייחשב

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

באיסור לשון הרע, שהרי הוא גורם בכך לנזק, כגון שישתדכו עמו בטעות או ימנו אותו למשרה שאינו מתאים וראוי לה. ואף הוא עצמו ניזק מכך שחושב את עצמו כאדם חשוב ובא לידי גאווה. והגר"נ קרליץ (חוט שני שמירת הלשון עמ' שנב) הביא את דברי הג"ר אלחנן וכתב שנכונים הם להלכה, ורק דחה את ראיתו. מכך עולה שאלה מעניינת: האם מי ששמע וקיבל את דברי השבח הללו עובר באיסור קבלת לשון הרע?... בחדושים ובאורים (פאה סי' א ס"ק י) כתב בזה, שלמרות שהדיבור אסור משום לשון הרע, מכל מקום אין איסור בקבלתו, משום שסוף סוף אין אלו דברי גנאי אלא דברי שבח. [ולענין רכילות, ראה לקמן ח"ב כלל ה ס"א].

בסעיף ג' (כלל ט' מהלכות לשון הרע) כותב ה'חפץ חיים' כי יש לאדם להיזהר מלשבח את חברו בשבח הבא לידי הפסד. כגון אורח שייצא ברחוב העיר ויפרסם לכל את אשר גמלו בעל הבית טובה באכילה ושתיה וכו', כי על ידי זה יתלקטו אנשים ריקים ויסורו אל בית בעל הבית ויכלו את ממונו. דוגמה נוספת הוא מזכיר - אם אחד השיג הלוואה מאת חברו ומפרסם לכל את גודל טובתו, על ידי זה מצוי הוא שיתקבצו אליו אנשים רעים ואינו יכול להשמט עצמו מהם.

בביאורים ומוספים מביאים אופן נוסף שבו עובר אדם על איסור לשון הרע בכך שהוא משבח את חברו: אדם שמגדיל את מדרגת חברו יותר מכפי האמת, כתב הגר"א וסרמן (קובץ הערות באורי הגדות סי' ח אות ט, קובץ מאמרים ח"א עמ' נט) שעובר

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

האם ניתן לבנות סוכה על גבי 'נגרר' של רכב?

בשהות בתוכו. ואם הרכב מתנועע מעט בשעה שנכנסים לסוכה, אין בכך איסור.

וכמו כן, ניתן לבנות סוכה על גבי עץ - באופן שענפי העץ אינם משמשים כסכך, ואינם פוסלים את הסכך - אך אין להיכנס לתוכה בשבת וביום טוב אלא כאשר אין בדבר חשש של שימוש בצומח המחובר לקרקע, האסור בשבת וביום טוב.

[שו"ע תרכח, ב-ג, משנ"ב י רטז, ושעה"צ יא; ביאורים ומוספים דרשו, 5]

ניתן לבנות סוכה על גבי משטח נייד, כגון עגלה רחבה, או 'נגרר' של רכב, וכדומה, ולהשתמש בה כסוכה גם בשעה שהמשטח נע ממקום למקום.

אולם, סוכה שעל גבי רכב אין להיכנס לתוכה בשבת וביום טוב אלא באופן שאין בו חשש להדלקת נורה, הפעלת אזעקה, או טלטול מוקצה, וכל איסור אחר הכרוך בפתיחת דלת הרכב, או

סוכה הבנויה על גבי גג בנין - האם די בכך שהיא ראויה לעמוד בפני הרוחות המצויות בחצר הבנין?

הנבנית בים, כגון על גבי סיפון אניה - אין צורך שתהיה ראויה לעמוד בפני הרוחות המצויות בים, שהן חזקות בהרבה מהרוחות המצויות ביבשה, אלא די בכך שתהייה ראויה לעמוד בפני רוחות המצויות ביבשה. והפוסקים דנים על פי איזו יבשה נמדד הדבר, האם על פי המישור, בו הרוח קלה יותר, או על פי המקומות הגבוהים, בהם הרוח חזקה יותר.

[שו"ע תרכח, ב, ומשנ"ב יג; ביאורים ומוספים דרשו, 6]

בניית הסוכה צריכה להיות באופן שהדפנות והסכך ראויים לעמוד בפני רוחות המצויות במקום בו היא נבנית. ולכן, לדוגמה, סוכה הנבנית על גבי גג גבוה, צריכה להיות ראויה לעמוד בפני הרוחות המצויות בגג, ואין די בכך שראויה לעמוד בפני הרוחות המצויות על גבי הקרקע.

במה דברים אמורים? בסוכה הנבנית ביבשה, אבל סוכה

האם ניתן לסכך את הסוכה ברצועות נייר?

נחשבת אף כסכך פסול, אלא כאוויר, משום שאינה יוצרת צל, ואין עליה 'שם' סכך.

והפוסקים דנים בנוגע לנייר המופק מקליפות עץ או מעשבים, אם הוא כשר לסיכוך; ויש שסוברים שהוא כשר מדאורייתא אך פסול מדרבנן, ולדעה זו, במקרה שלא ניתן להשיג סכך אחר, יש לסכך בנייר, אך אין לברך על הישיבה בסוכה.

[שו"ע תרכט, א, ומשנ"ב ב רד; ביאורים ומוספים דרשו, 1 ר3]

חכמינו ז"ל דרשו מפסקי התורה, שתנאי ההכשר לסכך הם: צומח, תלוש, ואינו ראוי 'לקבל' טומאה. וענפים הגדלים בעציץ שאינו נקוב, או ב'גידולי מים' - לדעת פוסקים רבים כשרים לסיכוך למרות שאינם צומחים מהקרקע. וזכוכית ומתכות שונות, למרות שהן מופקות מהאדמה, אינן כשרות לסיכוך, מכיון שאינן צומחות מהקרקע. ובנוגע לזכוכית בהירה - יש אומרים שאינה

* סוכה הבנויה תחת סוכה אחרת - פסולה. ופסול זה, הוא רק כאשר הסוכה העליונה כשורה, אלא אם כן היא פסולה מחמת שהיא גבוהה יותר מעשרים אמה. וכמו כן, אין התחתונה פסולה אלא כשניתן לדור בסוכה העליונה, כלומר, שהסכך של הסוכה התחתונה חזק ויציב דיו בכדי שיוכלו לשבת, ולשכב על גביו, ולהעמיד על גביו את כל הנצרך לשם מגורים בסוכה.
* סכך שהועף ברוח מעל גבי סוכה אחת ונח על גבי סוכה אחרת, יתכן שפוסל את הסכך הכשר שתחתיו, כיון שלא הונח עליו לשם צל.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מדוע יש להעדיף בימים הנוראים שליה ציבור שהגיע לגיל שלושים?

- "בן שישים לזקנה", והיינו, שמכיון שבגיל שלושים כבר הגיע האדם לחצי ימי הזקנה, לבו שבור וכנוע יותר מִשֶׁל אדם צעיר יותר.

ושליח ציבור שהוא בן תורה וירא שמים, או שבתפילתו הוא מעורר את לב הציבור - אף אם הוא צעיר ואינו נשוי, הריהו קודם לנשוי שהגיע לגיל שלושים, אשר אינו בן תורה, או שאינו מעורר את לב הציבור.

[שו"ע תקפא, א, ומשנ"ב יב-יג; ביאורים ומוספים דרשו, 28-29]

כל ישראל כשרים לתפקיד שליח הציבור בסליחות ובתפילות הימים הנוראים, אולם, לכתחילה, יש לבחור באדם "המתאים ביותר, והגדול ביותר בתורה ובמעשים, שניתן למצוא" - כדברי הרמ"א.

ויש להעדיף שליח ציבור לפי סדר העדיפויות הבא: 'נתמלא זקנו', כלומר, שהתרבו שערות זקנו, ואף אם אין זקנו ארוך; נשוי; בן שלושים ומעלה.

והעדפתו של בן שלושים ומעלה, היא על פי דברי חכמינו ז"ל

הלוח היומי

י"ב אב | רבי יעקב ב"ר מכיר כולי זצ"ל, מסדר משנה למלך ובעל ילקוט מעם לועז ועוד

בשנת נ"ו, נטבחו יהודי רוטנבורג ובהם הגאון הק' רבי מאיר (ב"ר יקותיאל) הכהן מרוטנבורג זיע"א, הי"ד - בעל ה'הגהות מיימוניות'. הטבח העצום שבוצע במסגרת 'פרעות רינדפלייש', נמשך חודשים אחדים. היה זה לאחר שהאציל רינדפלייש ימ"ש הפסיד במערכה במסגרת מלחמת האזרחים שהתנהלה בגרמניה באותם ימים, ובעקבות כך טפל עלילה על היהודים שהם גרמו להפסד אנשיו בקרב, ופתח במסע נרחב של טבח יהודים, כשהוא מאפשר להם לבחור בין שמד רח"ל ובין מוות על קידוש ה'. רושמי קורות אותם ימים מתארים אימהות רחמניות שקפצו אל האש הבוערת כשעולליהן הרכים אחוזים בזרועותיהן, ובלבד שלא יאלצו אותם לחיות כמשומדים חלילה. הפרעות הסתיימו בשלהי אותו קיץ נוראי, כשראשו של רינדפלייש נכרת מעל צווארו, וליהודים היתה הרווחה. כשתי רבבות מישראל נהרגו באותן פרעות קשות, הי"ד.

יארצייט:

נ"ז: רבי מאיר ב"ר יקותיאל מרוטנבורג זצ"ל הי"ד, בעל הגהות מיימוניות

תצ"ב: רבי יעקב ב"ר מכיר כולי זצ"ל, מסדר משנה למלך ובעל ילקוט מעם לועז ועוד.

תר"פ: רבי רפאל חיים משה ב"ר ישעיה בן נאים זצ"ל, אב"ד גברלטר ועוד, בעל שו"ת רחמים פשוטים, פטר רחם ועוד.

תשמ"ט: רבי יששכר בער ב"ר יהושע אייכנשטיין זצ"ל, מזידיטשוב.

אבא שלך הוא גדול הדור

הג"ר גמליאל רבינוביץ אמר: סיפר לי אדם אחד ששאל את הגאון רבי חיים שמואלביץ, עד היכן החיוב לכבד את אביו? ענה לו רבי חיים: כפי שצריך לכבד את רבן של כל בני הגולה, כך צריך לכבד את אביו מדין כיבוד אב ואם. (טיב החסד עמ' פד)

נשתדל להתייחס להורים כאל "גדול הדור", ולתת להם את מלוא הכבוד הראוי להם ולמלא את צרכיהם בשמחה.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il